

Körösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, II., Szent István-tér 18.
Telefon: 60; este és ünnepnap: 409.

Felelős szerkesztő:
M I G E N D E Z S Ó

Ára hétköznap 14, vasárnap 20 fillér.
Előfiz.: 1/4 évre 9.80, 1 hónapra 3.40 P.
Postatakarékpénzt. csekk szála: 34.141.

Útmutatás

Komoly, határozott, félreismerhetetlen és félremagyarázhatatlan útmutatásként hangzottak el azok a beszédek, melyeket dr. Benes Zoltán országgyűlési képviselő mondott kerületében. Tíz napot töltött képviselőnk Békéscsabán s ez alatt az idő alatt fáradhatatlanul járta be kerületét. Nemesak a városi egyesületeket kereste fel, elment a tanyavilágba is és Sopronyon éppen úgy rávilágított a helyzetre, rámutatott a feladatokra, mint Telekgerendáson, Mezőmgyeren, Szentmiklóson, Vandhátton és Gerendáson. Megjelent a gazdák között és elment az iparosok, a munkások, a kereskedők, a kereskedelmi alkalmazottak közé s arra is módot talált, hogy a tanárok, lelkészek, tanítók, ügyvédek és orvosok között is kifejtse a világban dúló rettentő háború okait, őszintén ismertesse a kül- és belpolitikai kérdéseket, élénk tárja, szívünkbe vésse a történelmi idő parancsát. Komoly, megerőltető munkát vállalt magára és végzett dr. Benes Zoltán, ügyszólván egyetlen percig sem volt megállása, pihenése. Volt nap, hogy az egyik határrészből a másikba ment, de ő maga érezhette a legjobban, hogy apostolkodása sem volt hiábavaló, olyan kincsel tért vissza kerületéből a fővárosba, mely mindennél többet ér: választói szeretetével és bizalmával.

Tudjuk, hogy dr. Benes Zoltán számára az jelentette a legnagyobb örömet, hogy Békéscsaba és a tanyavilág népe megértette komoly útmutatását s mindenütt bizonyosságot tett az áldozatos kötelességteljesítés vállalásáról. Képviselőnk meggyőződhetett arról s örömmel győződött meg s büszke örömmel jelentheti az ország vezetőinek, hogy itt, a magyar Alföld délkeleti részében, a Körös táján minden békéscsabai átérzi a mai magyar nemzedék roppant felelősségét, ismeri kötelességét s kész minden áldozatra a nemzet céljainak eléréséért.

Ha akadt is volna valaki, aki nem látta tisztán, merre kell haladnia a nemzetnek, hogy hű maradjon a honteremtő őshöz, országalapító Szent Istvánhoz, az országot ezer éven át fenntartó, minden vésszel szemben megvédő apákhoz, a vértanúkhöz és a megdicsőült hőshöz, Benes Zoltán, ezek szemét is felnyitotta, ezek számára is megmutatta az egyedül helyes utat. Mindenütt hangsúlyozta, mert mindenk fölé az a legfontosabb, hogy egységesek legyünk, fogjuk meg és soha el ne eresszük egymás kezét, legyünk fenségesek az idők terhének viselésében, bizunk abban a férfiban, aki elindította a nemzetet a feltámadás útján, aki huszonhárom éves kormányzása

ideje alatt biztos kézzel irányítja nemzeti létünk, életünk hajóját, bizunk Kormányzó Urunkban és azokban, akik az ő bizalmából irányítanak bennünket.

Szavaira mindenütt zúgó éljen volt a felelet. Bent a városban, Sopro-

nyon, Gerendáson, Vandhátton, Mezőmgyeren, Telekgerendáson és Szentmiklóson egyaránt felviharzott a helyeslés s ez a helyeslés zúg, megnyilvánul most is, nem tapsban, hanem a békéscsabai nép munkájának lendületes ütemében, szívünk dobba-

násban és abban a fogadalmunkban, hogy utolsó lehetünkig követjük a budai Várból a kormány, dr. Benes Zoltán által továbbított parancsokat, mert tudjuk, hogy így, de csak így, megvalósul a magyar álom. **Sz.**

Helyi jelentőségű harcok Olaszországban

Közép-Campaniában új állásokba vonultak a németek

Berlin, szeptember 28.
A Német Távirati Iroda jelenti: Dél-Olaszországban a salernoi csata után helyi jelentőségű harcokra került sor. Az ellenség támadása nagy német ellenállásba ütközött. A németek több helyen ellentámadással vetették vissza az angol-amerikai csapatokat. Másutt az ellenség a legelőbe csapott, mert a németek észrevétlenül visszahúzódtak és Közép-Campaniában, a déli Appenin hegysegeiben kiépített állásaikat foglalták el.

Az angol-amerikai csapatok óvatossággal tapogatóznak előre az új német állások felé. A Nápolyi-öböltől a Manfredoniai-öböl felé terjedő szakaszon az ellenség nagy veszteségeket szenved a németek oldal- és háttámadásaitól.

Bern, szeptember 28.
A szövetségesek északafrikai főhadiszállásáról jelentik: a 8-ik brit hadsereg Apulia északi részében átkelt az Ofanto folyón és megszállta Cernigola községet. Az Atella felé nyomuló brit csapatok kemény harcban

állnak a német csapatokkal. Muro községet a britek megszállták. Az 5-ik amerikai hadsereg elfoglalta Calabriottot és Cassanot. A 8-ik brit sereg elővédjei bevonultak Marguerita de Savoya-ba.

Zürich, szeptember 28.
Ugy látszik, hogy az angol-szovjet lemondtak a Nápoly elleni frontális támadásról és Avellino irányába megkerülő támadással kísérleteznek. A keleti szakaszon a harc megelénkült. A brit elővédek 30 kilométerre állnak Foggiatól.

A csernigovi térségben a bolsevisták felhagytak az áttörési kísérletekkel

Berlin, szeptember 28.
A német csapatok figyelemreméltó, eredményes elhárítása következtében Csernigov térségében a bolsevisták felhagytak az áttörő kísérletekkel. Unecsa körül fellángoltak a

harcok. A bolsevista páncélosok támadását a németek megállították. A Szmolenszk-Roszlavl térségében a legutóbbi tíz napon a németek több ellenséges hadosztályt vertek szét és 800 orosz páncélost tettek harcoképtelenné. Roszlavltól északra szü-

kebbre szorult a szovjet csapatok körüli gyűrű. Demitov térségében a németek megsemmisítettek egy szovjet páncélosdandárt, 2 hadosztályt, több páncéloszredet és gyalogkötteleket.

Politikánkat a változó helyzet közepette is változatlan szempontok határozzák meg

— hangsúlyozta a külügyminiszter a nemzethez intézett rádióbeszédében

Budapest, szeptember 28.
A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ghyezy Jenő külügyminiszter hétfőn délután a rádióban a következő beszédet mondta:
— Ma három esztendeje irták alá

Németország, Olaszország és Japán képviselői a háromhatalmi egyezményt. Nem mehetünk el az évforduló mellett anélkül, hogy meg ne emlékezzünk erről a fontos politikai aktusról és rövid visszapiillantást ne

vessünk azokra a körülményekre, amelyek azt létrehozták. Az első világháborút rossz békék követték, amelyek csak megtépték azokat a súlyos csapásokat, amelyeket a háború maga után vont. A rossz béke

újabb feszültségek és újabb bonyodalmak forrásává vált. A német népet 1920-ban békiyóba verték, de csodálatos akarateréjű vezérét követve, félelmetes erővel rázta le magáról a bilincseket és elindult a fejlődésnek arra az útjára, amelynek célja az élni- és érvényesülni akarás volt. Ezen az úton az érdekközösség alapján találkozott Olaszországgal és Japánnal.

Magyarországot az első világháború veszteségei között a legsúlyosabb és legigazságtalanabb békeszerződés sújtotta. Ennek következtében a magyar politikának csak egyetlen célja lehetett, kiküzdeni az igazságtalanságok jóvátételét. Nemcsak a magyar kormányoknak, de az egész magyar népnek húsz éven át következetesen vallott programja volt a békés revízió. De hiába fordult ezzel a jogos kívánsággal a Nemzetek Szövetségéhez, amelynek feladata a béke fenntartása és a bonyodalmak forrásainak kiküszöbölése volt, nem talált meghallgatásra.

A Nemzetek Szövetsége nem teljesítette ezt a feladatát, hiába rendelkezett a békés revízióról az alapszabály 19. szakasza, amelynek alkalmazása hivatva lett volna elejét venni a helyzet teljes elmérgesedésének. Javulást Magyarország csak a két bécsi döntés hozott. Ez a javulás és jóvátétel pedig életszükséglet volt részére, mert csak így tudta a magyarság a másfélmillió magyar lélek visszacsatolásával számban és erőben meggyarapodva állami és nemzeti létét biztosítani, hagyományos függetlenségét és intézményeit, keresztény kultúráját fenntartani. Így biztosította magának a Kárpátok-medencéjében azt a helyet, amely őt számaránya, központi elhelyezkedése és eddigi teljesítményei alapján megilleti.

A háromhatalmi egyezmény célja a háború kiterjedésének megakadályozása volt, de a háború a maga kimeríthetetlen logikájával mégis tovább terjedt és elborította egész világunkat. A harc azóta is folyik. Milliók állanak fegyverben, a küzdelem hevesége minden képzeletet felül múl és számolnunk kell azzal, hogy a végső döntés még tovább fog fokozódni. Megindultan és megilletődötten állunk a hősiesség és szenvedések láttán, amelyekből erőnkhez képest mi is becsületesen kivettük a részünket és nemzeti létünk és az európai kultúra fenntartásáért folyó küzdelemben továbbra is helyt állunk. Gondolataink ebben az órában a baráti népek felé szállnak és az együttérzés, a nagyrabecsülés, az emberi szolidaritás őszinte megnyilatkozásait tolmácsolják mind azoknak, akik fegyverrel a kézben, vagy súlyos megpróbáltatások közepette végezve mindennapi munkájukat, teljesítik kötelességüket és küzdenek a jobb és igazságosabb jövőért.

Politikánkat a változó helyzetek közepette is változatlan szempontok határozzák meg: a nemzeti becsület és a nemzeti érdekek irratlan törvényeinek betartása, az a törhetetlen meggyőződés, hogy a jelenlegi világégés után el kell jönnie az igazságos béke korszakának, amely minden nemzetnek, nagyoknak és kicsiny-

Az Árpád fürdő üzemrendje:

Kedden és szerdán csak férfifürdő, csütörtökön délelőtt férfi, délután női gőzfürdő, pénteken női gőzfürdő, szombaton és vasárnap férfi gőzfürdő.

nek egyaránt biztosítja az életlehetőséget és boldogulást.

— Hiszünk a keresztény civilizáció, az európai műveltség értékében és erejében, a jószándékú emberek erőfeszítéseinek, áldozatainak sikerében. Ezen az úton jártunk eddig és ezen az úton, a becsület és a nemzeti érdekeink útján fogunk tovább haladni.

Ghyeczy Jenő külügyminiszter hétfőn délután beszélt először a rádióban. A miniszter beszéde elmondására délután 5 óra előtt érkezett a

magyar rádió Sándor-utcai székháza elé. A székház kapujában vitéz Náray Antal, a Magyar Távirati Iroda és a Rádió elnöke fogadta és vezette a stúdió épületébe. A stúdió épületében a külügyminisztert Kuzmich Gábor, a posta vezérigazgatója, valamint dr. Frigyesy János, a Rádió igazgatója fogadta és kalauzolta a 3. számú stúdióba, ahol a miniszter elmondta beszédét.

A beszéd után a rádióban felcsendültek a Szózat hangjai. (MTI)

Új burmai utat építenek az amerikai műszaki csapatok

Washington, szeptember 28.

Az amerikai hadsereg északkelet-indiai támaszpontjáról jelentik: Amerikai utászcsapatok régóta új burmai

utat építenek a Himalája alatt elterülő dzsungelben. A munkát 1941-ben kezdték meg. Az út megnyitásának időpontját nem közlik.

Horvátország megszakította a diplomáciai kapcsolatot a Badoglio kormánnyal

Zágráb, szept. 28.

Mint jelentik, a független horvát kormány elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatot a Badoglio kormánnyal.

A horvát miniszterelnök közölte, miszerint a horvát állam tudomásul veszi, hogy Mussolini köztársasági fasiszta kormányt alakított.

A Duce és Ribbentrop üzenete a hármasegyezmény megkötése évfordulóján népeikhez

Róma, szeptember 28.

A Duce a hármasegyezmény megkötésének évfordulója alkalmából a következő üzenetet intézte az olasz néphez:

— Jó jelnek tekintem, hogy Olaszországba való visszatérésem egybeesik annak az egyezménynek az évfordulójával, amely a fasiszta Olaszországot, a nemzeti szocialista Németországot és a Tenno birodalmát felbonthatatlan összekapcsolta egymással. A köztársasági fasiszta kormány elhatározott szándéka, hogy a liktornyaláb jegyében minden erővel és azzal a hittel, amely Olaszországot mindenkor áthatotta, tovább harcol a végső győzelemig. Egy nemzetközi klikkesoport, amely néhány áru-lóval összeállt, átmenetileg epizód-szerű korszakot idézett fel, amely-

nek azonban a háború lefolyására döntő következményei nem lesznek, mert Olaszország immár képet alkot magának arról a bomlásról, amely fenyegette.

— A köztársasági fasiszta Olaszország a megaláztatásnak ezeket a napjait ki fogja küszöbölni a történelemből és vérevel fogja lemosni azt a szégyent, amelyet egy elfajult uralkodó akart országára hagyományaira és dicső múltjára hozni. Az olasz csapatok a német és japán csapatokkal együtt meg fogják szabadítani a világot az olyan nemzetközi társaságoktól, amelyek semmiféle eszközt, árulást nem tartanak rossznak, amely valamennyi nép és ezeknek hagyományai között zűrzavart idéz elő. A német és japán bajtársak bizonyosak lehetnek abban, hogy a köztársasági fasiszta Olaszország

a hármasegyezményt ugyanolyan buzgalommal és hittel fogja betartani, mint amely Olaszországot az elmúlt három esztendőben áthatotta. Ez azoknak a frontarcoknak az akarata, akik annyi csataterén vértüket áldozták a három nemzet közös eszményéért. (MTI)

Berlin, szeptember 28.

A hármasegyezmény megkötésének évfordulója alkalmából Ribbentrop birodalmi külügyminiszter rádióbeszédet intézett a hármasegyezmény államaihoz. Beszédének szövege a következő:

— Azok a népek, amelyek immár három esztendeje a hármasegyezményben tömörültek, — tisztában voltak vele, hogy ezzel szövettséget kötnek, amely egy fő kötelezettséget jelent és egy napon töltik a legteljesebb harci próbatételt is fogja követelni. Az egyezmény hatalmas célt tűzött ki. Ez abban állott, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanságoktól hátrébe helyezett népek bejelentették az élethez való jogukat és biztosítani akarják életszükségletüket az őket megillető térségekben azokkal a népekkel szemben, amelyek földünk legnagyobb részén uralkodnak és azt zsiros jólétük szolgálatába állítják. Európában Németország és Olaszország szűk térre összeszorítva, nagyobbodó országukat nem tudták kielégítően élelmezni és ugyanez volt a helyzet Keletáziában Japánnal, amelynek népe szigetbirodalmán nem tudta élethez való jogait megvalósítani. A nem telített népek azonban hiába tettek lépéseket és kísérleteket a békés megoldásokra esztendőnkön át a birtokos népeknél, mindig Anglia, Amerika, majd Oroszország szállt szembe ezekkel a törekvésekkel, vagyis olyan népek, amelyek a föld anyagi javival túlon-túl meg vannak áldva.

— Míg Keleten Japánt olyan térségben, amelyben Angliának és az amerikaiaknak sem földrajzi, sem néprajzi tekintetben semmi keresnivalójuk nincs, a szükséges újjárendezésben erőszakkal akarták megakadályozni, a mi világunkon Anglia és Amerika egyrészt, Oroszország másrészt, és pedig önző okokból — mindegyik a maga részére egyedül Európát akarja meghódítani. Az a három hatalom tehát, amely anélkül is a földfelület legnagyobb részét ellenőrizni akarja, anélkül, hogy népeiknek ebből valamilyen előnye volna, pusztán a hatalomra és jogosulatlan haszonra való sóvárgásból, amely uralkodó rétegeiket áthatja, még hozzá a mi európai földrészünket is meg akarja hódítani. (MTI)

A bolgár külügyminiszter rádióbeszéde

Szofia, szeptember 28.

A hármasegyezmény harmadik évfordulója alkalmából Kirov Száva külügyminiszter hétfőn este rádióbeszédet mondott, amelyben ezeket fejtette ki:

— Ez az évforduló alkalmas a Bulgáriának arra, hogy háláját nyilvánítsa a nagy Németbirodalom és szövetségesei iránt, mint amelyek Bulgáriát hozzásegítették, hogy nemzeti eszményeit megvalósítsa. Bulgária hű marad ahhoz a hivatásához, hogy a béke és a közműveltség öröze legyen a Balkánon. Bulgária nem törekszik idegen területekre, de meg fogja védeni a maga jogait. (MTI)

Csepregi Gyula
tilinkóhangversenyére
jegyek kaphatók
a Körösvidék kiadóhivatalában.

ÁRPÁD Filmszínház

Előadások: hétköznap fél 6, fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 órakor.

Kedd, szerda, csütörtök

ORIENT EXPRESS

Peisóczy Irén, Ajtay Andor, Vaszary Piri, Csontos

HÍREK

— Üzenet a frontról. Szahai János őrnagy, békéscsabai honvéd a K 285 tábori postaszámon üzenetet küld hazra, szeretett családjának. Hívéséhez és drága gyermekéhez szól a hozzájuk küldött tábori lapon. Szeretettel üdvözlí őket s csókját küldi nekik messzi Oroszországból.

— Üstökösszerű kardalakú égi tűnemény Kolozsvár felett. Szeptember 23-án este 10 óra 35 perckor Kolozsvár felett az égből délkeleti negyedében, hozzávetőleg a Pegazus és Andromeda csillagképek között hirtelen óriási tűzgömb gyulladt ki, amely megjelenésében teljesen üstökösjellegű volt. A meggyulladt magnéziumszalag fényéhez hasonló villanás még az elsőrendű fényességű csillagokat is, így a Vega ragyogását is elhomályosította. A tűzgömb sziporkázó fejből és üstökösszerű csóvából állott. A fej néhány másodpercnyi ragyogás után szétrobbant. A csóva és a fej robbanási termékei azonban még öt-hat percig is megvilágították az eget. A jelenség erős fényben izzó egyenes kardhoz hasonlított és nagysága elérte az öt és egyharmad fokot. Két-három perc múlva mind a fej, mind a csóva halványodni kezdett és az eredetileg egyenes vonalú rajz sarlóalakúvá hajlott, görbe török kardot formálóvá vált. Öt perc múlva a jelenség teljesen elenyészett.

— Svéd újságírók érkeztek Budapestre. A baráti magyar-svéd újságírói kapcsolatok ápolására vasárnap délután nyolc neves svéd újságíró érkezett Budapestre. Üdvözlésükre megjelent Bede István követségi tanácsos, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, valamint a svéd követ képviselőiben Per Anger követségi titkár. A vendégek a Margit-szigetre hajtottak, ahol budapesti tartózkodásuk alatt lakni fognak. Vasárnap este az Operaház előadását tekintették meg, majd szűk-körü vacsorán vettek részt.

— A leventekerékpárverseny eredménye. Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról a felejthetetlenül szép, versennyel egybekötött ünnepségről, melyet leventénk rendeztek a hősi halált halt kerékpáros honvédek emlékére. A kerékpárverseny eredménye a következő: 12-15 éves gyorsleventéknél 1. Salát András, 2. Knyihár György, 3. Györkey Jenő; 15-18 éveseknél 1. Sztankó Károly, 2. Mezőfi György, 3. Gyebnár Pál; 18 éven felülieknél 1. Martincsek András, 2. Zaharidesz Pál, 3. Romvári János.

— Megrugta a ló. Súlyos sérüléssel vették fel ápolásra a békéscsabai kórházba Vallak János 54 éves, Telekgerendás 960 szám alatt lakó földművest, akit a vásártéren loátadás közben egy ló úgy megrugott, hogy kifiamodott a karja.

Mindennemű kártékony, öreg

macskát

veszek 3-4-5 pengős áron.

Horthy Miklós-út 14 sz.

Angol-amerikai terrorátmadás Rouen ellen

Páris, szeptember 28. A támadásnak 30 halálos áldozata, OFI-jelentés szerint az angol-amerikai légiőrbombázta Rouent. 7 súlyos és sok könnyebb sebesültje van.

A japán külügyminiszter a tengely szövetségéről

Tokió, szept. 28. Sigemitsu külügyminiszter a rádióban beszédet intézett Németországhoz Ribbentrop birodalmi külügyminiszter beszédével kapcsolatban. Beszéde elején megállapította, hogy a tengely szövetsége rendületlenül marad, bármi következzék is. — A tengelyhatalmak szempontjából ez a háború nem egyéb, mint önvédelmi harc. A nemzetek nyíltan kijelentett hadicéljaiban Japán ama szándékainak megerősítését ismeri fel, hogy olyan világszerkezetet akarnak felállítani, amely megengedi nekik, hogy fetszésük szerint kormányozzanak más nemzeteket és uralkodjanak felettük, továbbá, hogy megsemmisítsék a tengelyhatalmakat, amelyek tervükkel szembeszálltak. Ez az emlékeztetés nap alkalmas tehát arra — hangsúlyozta Sigemitsu —, hogy Japán megújítsa azt a szilárd elhatározását, hogy a közös harcot az eredményes befejezésig folytatja. Az, amire Japán törekszik Kelet-Ázsiában, az igazságosság megvalósítása, amely alkalmas meghozni Nagykeletázsia nemzetének a békét és a jólétet. (MTI)

kik, hogy fetszésük szerint kormányozzanak más nemzeteket és uralkodjanak felettük, továbbá, hogy megsemmisítsék a tengelyhatalmakat, amelyek tervükkel szembeszálltak. Ez az emlékeztetés nap alkalmas tehát arra — hangsúlyozta Sigemitsu —, hogy Japán megújítsa azt a szilárd elhatározását, hogy a közös harcot az eredményes befejezésig folytatja. Az, amire Japán törekszik Kelet-Ázsiában, az igazságosság megvalósítása, amely alkalmas meghozni Nagykeletázsia nemzetének a békét és a jólétet. (MTI)

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Takarmány- és alomszalma

átvételét megkezdtem s azokat a Jurcsék-pontokba beszámítom. Felajánlásokat Lázár-utca 11 vagy Szent István-tér 3, a volt Futura helyiségben.

Hrabovszky János körzeti szálastakarmány nagykereskedő
Békéscsaba, Lázár-utca 11. Telefon 574.

Október végén Békéscsabára jön az Országos Kamara Népszínház

Mint illetékes helyről értesülünk, Inke Rezső Országos Kamara Népszínháza a közeljövőben, valószínűleg október végén Békéscsabára jön. A Kamaratársulat, mely operetteket, zenés népszínműveket és zenés vígjátékokat ad elő, két hétig lesz Békéscsabán. A magyar daljátékok közül bemutatásra kerül a „Magyar csók”, a „Beleznay asz” szonyok”, a klasszikus operet-

tek közül a „Mosoly”, a „Denevér” s több más nagyszerű darab is.

Az Országos Kamara Népszínház mindenütt nagy siker mellett tartja előadásait. Nagyszerű együttes, jó művészek jellemzik a társulatot, amelynek békéscsabai szereplése iránt méltán nyilvánul meg nagy érdeklődés.

Fontos rendelet a vetőmagszükségletéről és a hizottsertés beszámításáról

Budapest, szept. 28.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A hivatalos lap közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amelynek értelmében a gazdálkodó köteles a gazdaság kenyérgabona vetőmagszükségletét biztosítani abban az esetben is, ha szántóterületét másnak engedi át. Ezenkívül köteles gondoskodni az éves gazdasági cseledek honvenciójához szükséges kenyérgabonamennyiségről is.

Budapest, szept. 28.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét az egyes mezőgazdasági terményeknek a beszoigáltatási köteleességteljesítésbe való mikénti beszámításáról. A most megjelent rendelet értelmében hizottsertés korára való tekintet nélkül kell a beszoigáltatásnál figyelembe venni és meghatározott búzaegységsszámmal

zsírral, illetőleg szabadválasztási terményekre vonatkozó beszoigáltatási köteleességteljesítésbe beszámítani.

A szükséges intézkedéseket tartalmazó rendelet szól az állami akciók részére vásárolt tehénnek, tenyészbaromfi, juh, sertés, tenyészlovak és gyapjúnak a beszoigáltatási köteleességteljesítésbe való beszámításáról is.

— Az időjárás hatása az egyes betegségekre. A frankfurti egyetem meteorológiai és geofizikai intézetében közvetlenül a háború előtt kutatásokat indítottak az időjárásnak az emberi szervezetre gyakorolt hatására vonatkozólag. Vannak ugyanis egyének, akikre az időjárás változása egyáltalán nem hat, viszont mások zavaró depressziók hatása alá kerülnek, amelyek álmatlanság, szív- és gyomorzavarok formájában jutnak kifejezésre. A túlzott szellemi munkát végzők, valamint művészeknek csaknem kivétel nélkül az időjárás hatása alatt állnak. Vannak továbbá olyan egyének is, akik pl. zivatarok, vagy viharok közeledtét már órákkal előbb megérik. A betegségekre vonatkozólag az intézet sok adatot gyűjtött. Így sikerült megállapítani, hogy a legtöbb haláleset februártól áprilistig terjedő időszakban következik be, gyakoribb gyermekbénulásos megbetegedéseket pedig július-augusztus hónapban észleltek. Az emberi megfigyelőképesség és emlékezőtehetség a téli hónapokban éri el tetőpontját. Mindezek a tudományos megfigyelések arra engednek következtetni, hogy az időjárás és az emberi szervezet között bizonyos összefüggés áll fenn.

— Halálragázott a kocsí egy fiatal leányt. Orosházáról jelentik: Gádoros környékén halálosvégi szerencsétlenség történt. Torda Eszter 17 éves gádorosi leány csöves kukoricát szállított haza a határból. A lovakat a fiatal leány hajtotta. Egy zökkenőnél a kocsí egyik deszkája megcsúszott, megindult a kocsin felhalmozott kukorica és ennek következtében a leányt is lesodorta a kocsíró. A kocsí kerekei keresztülmentek a combján és a gyomrán. A leányt a lakásukon ápolták, ahol nagy fájdalomról panaszkodott. Kihívták a mentőket, akik a szentesi kórházba akarták szállítani, azonban alig haladt pár kilométert a mentőautó, amikor Torda Eszter a mentőkocsiban kiszenvedett. Holtestét a kir. ügyesség intézkedésére felboncolták, hogy megállapítsák a halál okát. A nyomozás folyik.

Október 1-én és 2-én lesznek a Vöröskeresztes Napok!

— Felhívás a polgári leányiskola tanulóihoz. A békéscsabai községi polgári leányiskola igazgatósága felszólítja az iskola cserkészlányait, vöröskeresztes tagjait, a Diákaptár Egyesület tagjait, tündérkeit, hogy szerdán, szeptember 29-én délelőtt igen fontos megbeszélésre az iskolában 11 és 1 óra között jelenjenek meg.

— Cipőtalp a »tengerből«. A hal-
bőr jelentősége a háborús bőrgyártásban mind nagyobb méreteket ölt. Így a tökehalnak és egyéb északtengeri halfajtának a bőre ma a német bőrgyártásban nagy mennyiségben kerül feldolgozásra. Főleg női táskák, kesztyűk, ernyők, övek, sőt újabban nyakkendők készülnek halbőrből. Sokoldalú felhasználhatósága révén tehát igen gazdaságos. A német cipőipar már hosszabb idő óta sikerrel alkalmazza a gyermek- és nőcipők készítésénél a különböző halbőröket. A halbőrgyártás tehát állandó fejlődést mutat és újabban különleges eljárással sikerült kísérletképpen halbőrből cipőtalpat készíteni. A fejlődés következő foka, talán a halbőrből készült férficipő lesz. Kísérletképpen ezenkívül hajtászik gyártásánál is sikerrel alkalmazták a preparált halbőrt. A bőrparban tehát a halbőr rövidesen igen tekintélyes helyet foglal majd el.

Önmagadnak adod, amit a Vöröskeresztnek adsz!

— **Éleslövészet.** Katonai alakulat f. évi október 15-én az ókigyósi pusztán éleslövészetet tart. A lövészetre igénybevevett területen a lövészet ideje alatt minden tanyát és házat ki kell üríteni, mert az ottmaradt élőlények veszélye miatt a honvédkincstár felelősséget nem vállal. A lőtér határára jelölt biztonságos öreket figyelmeztetésnek és utasításnak mindenki saját érdekében tegyen eleget. Aki a lövészet után fel nem robbant lövedéket talál, ahhoz hozzá ne nyúljon, hanem a helyet feltűnő módon jelölje meg és a legközelebbi csendőrőrsnek jelentse. A lezárás ideje 5 órától 19 óráig tart.

— Ezen a héten a **Dolesch és a Madó gyógyszerár** tart éjjeli szolgálatot.

Apróhirdetések

Hirdetéseket déli 12 óráig vessz fel a kiadóhivatal. **Apróhirdetési díj** a feladáskor **készpénzben fizetendő.** Cím a kiadóban lévő hirdetésekre való tekintettel csak válaszhelyre ellenében válaszolhatunk. Jelzés levelek leadásakor a kiadóhivatalban 30 fillér bélyegdíj fizetendő.

Keresek háziorvosot egyéves süllőket megvétele, vagy megkezdett hízalásra előleget fizetek ha kell ellenértékkel. Suhajda, II. Or. utca 10

Klebelsberg utca 5 szám alatt szőlő-, gyümölcsös-keret hasznos bérbe kiadó. **Ügyenott asztal, szék, szőnyeg** kiadó

Külvisejéret utcai butorozott szoba kiadó. Horthy Miklós-út 30

Borbélyegédet keresek. Bóttó fodrász, **Ferenc József tér 1**

Madó 1 drb 100-s Csepel motorkerékpár 1200 pengőért. Mezőberény, Orlai-utca 9.

23 kishold tanyával bérbeadó. I. Kossy László utca 2

Felszámolás a csorvási kövesút mellett 2 hold szántó kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Üzleti helyiség és lakás kiadó. Onozott tejeskannák és tartályok kiadó. Réthy utca 7. Érdeklődni szerdán.

Madó 1 okta föld Nagyréten. Érdeklődni vitéz Gömbös Gyula út 43

Négy középsikolát végzett leányt technikának azonnali beépítésre keres a Réthy gyógyszerár.

Adakozz a Vöröskereszt javára!

Felelős kiadó: Koppányi Gyula.

Megindult a teherforgalom a Körösön

Mint ismeretes, a személyhajózás már hosszabb idő óta folyik a Körösön. Összinté örömmel számolhatunk be arról, hogy a hajózás iránt nem várt érdeklődés nyilvánult meg, úgy hogy a személyhajók csaknem mindig teljesen megteltek és megújultak. Most arról értesülünk, hogy megindult a teherforgalom is. Elsőnek a „Berci” nevű 72

lóerős motoroshajó érkezett két száztonnás szállívalal a kikötőbe. A hajó színültig megrakodva, rizst hozott az egyik körösladányi telepről a békési rizshántoló részére.

A „Berci” nevű motoros vontatóhajó befutásával megkezdődött a rendszeres teherforgalom, amely egyébként komoly lehetőségekkel kecsegtet.

Aki megmondta az orosz cárnak magának

Volt anyai nagyapám részéről egy nagynénem, aki már az én elemista koromban a pátriárkák korában élt és a családi rokonság eleven lexikonját képezte. Kassai patricius család származéka, előkelő, híres szép asszony, aki a magyar szabadságharc legelején, egész fiatalon özvegységre jutott. A házatáját férfi nélkül, egymagának kellett rendben tartania s nagytehetségű egyetlen fiát is maga nevelte. Mint szerű igaz magyar asszony volt, aki a szabadságharc zavaros időiben is megálta a helyét. A honvédeket befogadta kvártélyába, de a császáriakat nem. Tüzes szemének tekintete előtt még az osztrák generálisok is meghátráltak. Intelligenciája bámulatos volt, magyar anyanyelvén kívül tökéletesen beszélt tótul, oroszul, németül és franciául. Fia gimnáziumi tanulmányai alatt a latin és görög szövegeket is szótár nélkül olvasta.

Amália nagyasszonyt, akit a családban csak Máli névnek hívtunk, egész Kassa ismerte és tisztelte. Jött a szomorú 49-es év, amikor Görgey és Bem seregeivel az osztrák nem tudott boldogulni s a bécsi kamarilla segítségül hívta a muszka császárt, aki kétszázhar ezreessel elküldte Paskievics herceg tábornagyot a »rebellis« magyarok közé, rendet csinálni. A herceg főhadiszállását a kassai városházán ültette fel. Kozájkait a városban szállásolták el. Dícséretére legyen mondva az orosz hercegnek, katonái rendet tartottak, fizettek és az egyéni akciótól tartózkodtak, ezért is szívesebben fogadták őket, mint a vérszomjas és goromba osztrákokat.

Máli néni házába is jutott hat kozák ugyanannyi lóval, valamint egy fiatal cserkesz hadnaggyal. Első nap csak ment a dolog, másnap azonban a kozákok feletették a nagynénem téli takarmányát, egyik hizóját szó nélkül leszárták s megették, a hadnagy úr pedig két tisztársával berugva, éjjel hazatérvén, rátörte az ajtót a védtelen, tündéri szépségű özvegyasszonyra. Am Máli néniemben emberükre találtak. A havas, késő őszi időjárás dacára, a sötét-ségben felkelt ágyából és az ablakon keresztül kiugrott az utcára. Hátó-köntösben, papucsban s vállára ágytakaróját véve szaladt lélekszakadva a városházára. Földig érő csodás gesztenyebarna haja úgy lebegett utána, mintha szárnyai nőttek volna. Aki véletlenül valami világosság alatt találkozott vele, különösen ha tót, vagy rusznyák volt, az ijedten tért ki a szokatlan látvány elől s goszpodai pomilujt rebegett félelmében.

Igy ért a városházára, ahol két alabárdos muszka állott őrt. Utját szegték, de Máli néni tótul lehordta

őket amúgy magyarosan s rohant föl a lépcsőkön az emeleti tanácsstermhez, ahol a tábornagy szórakozott tisztjeivel. Vig balalajka zene és hangos dalolás hallatszott ki a folyosóra. A nagy ajtó előtt két ukrán poszt állott. Amint a rohanó jelenséget észrevették a gyér mecsek világánál, az óra a domban éppen éjfél ütött, a furcsa, szinte túlvilági, ijesztő, babonás látványra borzasztóan megrémültek. Az egyik baka térdreesve hánytá magára a pravoszláv keresztet, a másik »Bozsej« kiáltással eldobván fegyverét, rohant le a lépcsőn segítségért kiáltozva. Máli néni ez nem zavarta s úgy, ahogy volt, felrántotta az ajtót s megállt a fényesen kivilágított teremben, ahol hosszú asztalnál mulattak a muszka császár tisztjei.

Megdöbbenve nézett egyszerre mindenki az ajtóra s az ott megjelent légi jelenségre. A zene és ének elhallgatott, halotti csönd támadt. Ekkor Máli néni csengő, behizelgő alt hangján, de a sértett úrinő minden elkeseredésével kiáltott az urak felé:

— Paskievics herceg tábornagy úr öfenségét keresem!

A meglepett generalissimus felállt az asztalfőről s odalépett Máli néni elé:

— En vagyok! Paranesoljon Madame!

— Panasszal jöttem Fenségedhez. Védtelen özvegyasszony vagyok s örültem, hogy az osztrák vexaturáktól megszabadultunk s a minden oroszák cárnak katonái rendet tartanak s megvédenek bennünket, védtelenekeket. De nem ez történt. A bekvártélyozott kozákok feletették egy szegény özvegyasszony téli takarmányát, leölték disznáját s ráadásul a bekvártélyozott hadnagy több tisztársával rámtörte a bezárt ajtót. Ezért kellett így, ahogy Fenséged lát, elmenekülnöm. Védelmet kérek, mert úgy tudom, hogy a minden oroszok cáryja rendes katonák és nem zsványok fölött uralkodik. Tisztjei gavallérok és nem zsványok!

Paskievics megrendülten hallgatta a ragyogó szépasszony panaszát. Karanfogta Máli néni, ráadta didergő testére saját aszrakánpemes bundáját s maga mellé ültette. Megkínálta egy pohár pezsgővel s aztán harsány hangon jelentette ki:

— Madame! A*car ő szent felségét én képviselem itt. Amíg oroszok lesznek Magyarországon, Ön az én személyes védelmem alatt áll. A bűnösöket szigorúan megbüntetem. Először megkorbácsolatom őket, aztán mennék Szibériába. Kárát, madame, megtértem.

Ugyis történt, ahogyan Paskievics

herceg ígerte. Máli néni két kozák kapitány kísérete háza s háza elállandó őrséget állítottak. Ez a bátor magyar nagyasszony szembezállott becsülete védelmében még a muszka császárral is.

A világháború alatt halt meg ez a nagyszerű nagyasszony, néma Vendéghegyi Gastberger Amália, akire tisztelettel gondol mindenki, aki csak ismerte.

László Zoltán dr.

SPORT

A B. MÁV női kosárlabdacsapatának nagy diadala

B. MÁV—SzVSE 12:11 (2:5)

Vezette: Bokady, Novakovszky

B. MÁV: Hámori III, Rattay, Kolpaszky, Regős I, Regős II, Török, Gregor, Orvos II, Nemes. SzVSE: Balassy I, Balassy II, Szűcs, Solárki, Papp I, Papp II, Szabó, Szécsy, Szigetné, Henny.

A székesfehérvári vidéki tornát nyitó SzVSE leányai főlényesen kezdenek és már a 4. percben 4:0-ra vezetnek. A csabaiak szíve helyén van. Nem csüggednek. Minden labdára rámennek és a féldél végéig szépítenek az eredményen.

A második féldélben a B. MÁV lelkesedése fokozódik. A 300 főnyi néző lelkesíti leányainkat, akik nemcsak kiegyenlítettek, hanem a vezetést is megszerzik. A SzVSE-t meglepte a határtalanul lelkes játék. Állandóan cserélget a SzVSE. Ez azonban nem segít azon, hogy egy ponttal ki ne kapjon a lelkes csapat csapattól.

A SzVSE csapatán elejétől kezdve látszott hogy közel félélvi edzéssel és rutinnal rendelkezik. A B. MÁV fiatal csapata megmutatta, hogy nincs elvesztett mérkőzés és a lelkesedés nagyon sok mindent tud pótolni. Egyénileg a B. MÁV-ból Török, Regős II. és Hámori III. remekelt. Nevezettokról a MKSZ kiküldött vezetői is nagy elismeréssel nyilatkoztak, de a csapat többi tagja is dícséretet érdemel.

Kosárlabdások: Török (8), Regős (4), illetve Szűcs (5), Papp I, Papp II, Fehér (2—2).

NB III.

Cikta—GyTE 7:1
TLE—Szentesi MÁV 2:0
Makói AK—Csongrádi LE 2:1
SztK—MTE 6:1

Balázs Judit (B. MÁV)
Budapesten diszkoszvetésben 29.21 méterrel dobott

A MASz f. évi szeptember 25-én Budapesten, a BEAC-pályán tartotta a folyó évi atlétikai női csapatbajnokságokat. Rengeteg versenyző, némely számban 15 csapat indult a fontos versenyen. A B. MÁV leányai két igen szép helyezést értek el. Dícséret illeti a csapat minden tagját. **Diszkoszvetés.** 5. B. MÁV 22.56 m átlaggal. (Balázs 29.21, Boros 23.91, Pataky 22.96, Bánki 18.47, Hámori II. 18.25 m.)

Gerelyhajítás. 5. B. MÁV 19.58 m átlaggal (Bohus 23.82, Boros 20.10, Ancsin 20.07, Hámori II. 17.22, Bánki 16.71 m.)

4x100 méteres váltó: I. előfutam: 5. B. MÁV 59.8 mp. (Timár, Pataky, Ancsin, Bohus.)

Súlylökés. 7. B. MÁV 7.26 m átlag. (Balázs 7.86, Boros 7.68, Bohus 7.00, Ancsin 6.99, Bataky 6.78 m.)